

ነሐሴ 13 ቀን 2009 ዓ.ም.

ርዕስ ዜና

- የወያኔ ባለስልጣኖች ለነ አቶ በቀለ ገርባ ምስክርነት እንዲቀርቡ ፍርድ ቤት ወሰነ
- ከቻይና ጋር የተደረገው ወታደራዊ ስምምነት ወያኔን ለመጥቀም ነው ተባለ
- የሰፋፊ እርሻዎች ማኅበር የወያኔ ባለስልጣኖችን ከሰሰ
- ግሬስ ሙጋቤ በአካባቢው የመሪዎች ስብሰባ ላይ አልተገኙም
- በሴየራ ሊዮንና በኮንጎ በመሬት መደርመስ የሞቱ ሰዎች ቁጥር ጨመረ
- በሎንዶን ሲታከሙ የነበሩ የናይጄሪያ መሪ ወደ አገራቸው ተመለሱ

ዝርዝር ዜናዎች

➤ አርብ ሐምሌ 12 ቀን 2009 ዓ.ም. የወያኔ ባለስልጣኖች ለምስክርነት እንዲቀርቡ የእነ አቶ በቀለ ገርባ ጠበቃ ያቀረበውን ጥያቄ የፌዴራል ፍርድ ቤት ተቀብሎ እንዲጠሩ የወሰነ መሆኑ ታውቋል። ለምስክርነት የሚጠሩት የወያኔው ጠቅላይ ሚኒስትር ተብየው ኃይለማርያም ደሳለኝ፤ አባዱላ ገመዳና ለማ መገርሳ ናቸው። መጀመሪያ ታሰረው ከተከሰሱት 22 ሰዎች መካከል 5 የተለቀቁ ሲሆን የተቀሩት 17 ቱ በአሸባሪነትና በተራ ወንጀላችንት የፈጠራ ክስ ተመስርቶባቸው እየተከራከሩ ይገኛሉ። የወያኔ ባለስልጣኖች የምስክርነት ቃል መስማት የሚጀምረው ጥቅምት 27 ቀን 2010 ዓ.ም. እንዲሆን ፍርድ ቤቱ የወሰነ መሆኑ ታውቋል።

➤ የወያኔ አገዛዝ ወታደራዊ ሹም ሳሞራ ዩኑስ ሰሞኑን ወደ ቻይና ዘልቆ ከቻይና ባለስልጣኖች ጋር ልዩ ልዩ የወታደራዊ እርዳታና ትብብር ስምምነት ፈርሟል። በስምምነቱ ውስጥ በተለይ በአገር ውስጥ ለሚነሳ ሕዝባዊ ተቃውሞ ማፈኛ የሚሆኑ መሳሪያዎችን ወያኔ የሚያገኝበትን መንገድ ያካተተ ሲሆን ባጣቃላይም የወያኔን ድርጅት እንደድርጅት የሚጠናከሩ ስምምነቶች መሆናቸውን ውስጣዊ ምንጮች ይገልጻሉ። እስካሁን ድረስ በተከታታይ የቻይና አምባሰደር ሆነው የተሾሙት የወያኔ ድርጅት ቁልፍ ቁልፍ አባሎች ሲሆኑ በመጨረሻው የወያኔውን ድርጅት መስራች አባልና ቱባ ባለስልጣን ስዩም መስፍንን የተካው ሌላው የወያኔ ቁልፍ ሰው ብርሃኔ ገብረክርስቶስ መሆኑም ይታወቃል። የወያኔ ባለስልጣኖች ቻይና በኢትዮጵያ ውስጥ ለምታካሄደው የተለያዩ የግምባታ ስራዎች በጉብ መልክ የሚያገኙትን ገንዘብ ሆነ በአጠቃላይ በገፍ የሚዘርፉትን የኢትዮጵያን አንጡራ ሀብት ከሚያስቀምጡባቸውና ዋስትናቸው ከተጠበቀ ቦታዎች መካከል ቻይና አንዷ መሆኑ በየጊዜው ተጋልጧል።

➤ በወያኔ አገዛዝ ተጽእኖ የጋምቤላ አስተዳደር ቀድሞ ብሎ ከሰፋፊ እርሻዎች ባለሀብቶች ላይ የነጠቀውን መሬት መልሶ እንዲያስረክብ መደረጉ ይታወቃል። በቅርቡ የሰፋፊ እርሻዎች ባለቤቶች ማህበር ለወያኔ አገዛዝ ባለስጣኖች በጻፈው የአስራ አምስት ገጽ አቤቱታ ቀድሞ ብሎ መሬት በገፍ የተሰጣቸው የሰፋፊ እርሻዎች ባለቤቶች የመንግስት ንብረት ከሆኑት የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና ከልማት ባንክ የወሰዱትን ገንዘብ ለሌላ ጉዳይ አውለዋል በማለት በአገዛዙ በተሰየመው ኮሚቴ እንደዘራፊ መቆጠራቸው አግባብ አለመሆኑን ገልጾ በአንጻሩ ለችግሩ መንስኤ እና ለልማቱ ስራ እንቅፋት የሆኑት በተለያዩ ቦታዎች የተመደቡት ከፍተኛ ባለስልጣኖች መሆናቸውን አስረድቷል። ባለስልጣኖቹ የራሳቸውን ጥቅም በማስቀደም እና በሙስና ውስጥ በመዘፈቅ ለስራው እንቅፋት ሆነዋል በማለት የሚከሰው የአቤቱታ ደብዳቤ በመንግስት ባለስልጣኖች የሚሰጠው መመሪያና ፖሊሲ ቋሚነት ማጣትና ከጊዜ ወደ ጊዜ መለዋወጥ፤ የአገልግሎት ግምባታ መጓደል፤ የመልካም አስተዳደር እጦት የጸጥታ ችግርንና የግብአት እጥረትን እንደዋና ምክንያቶች ይዘረዝራል። ባንኮች ለተንቀሳቃሽ ካፒታል ብድር እንዳይሰጡ በመከልከላቸውም ከ100 የሚበልጡ ፕሮጀክቶች መዘጋታቸውንም ገልጿል።

➤ ቅዳሜ ነሐሴ 13 ቀን በደቡብ አፍሪካ በፕሪቶሪያ ከተማ ውስጥ በሚደረገው የአካባቢው መሪዎች ስብሰባ ላይ ግሬስ ሙጋቤ ከባላቸው ጋር ይገኛሉ ተብሎ የተነገረ ቢሆንም ሴትየዋ ሳይገኙ መቅረታቸው ታውቋል። የደቡብ አፍሪካ ባለስልጣኖች አሁንም ግሬስ ሙጋቤ የዲፕሎማሲያዊ ነጻነት መብት በሚያገኙበት ሁኔታ ላይ ውሳኔ ያልሰጡ መሆናቸው የተነገረ ሲሆን ሴትየዋ ከአገር እንዳይወጡ ለወሰን ጠባቂዎች ጥብቅ መመሪያ የተላለፈ መሆኑን የዜና ምንጮች ገልጸዋል። በዛሬው ዕለት የዚምባብዌ አየር መንገድ ንብረት የሆነ አንድ አውሮፕላን ተገቢ ፈቃድ የለውም በሚል እንዳይንቀሳቀስ የተደረገ መሆኑ ታውቋል። በተያያዘ ዜና የአገሪቱ ፕሬዚዳንት ሮበርት ሙጋቤ የተወለዱበት የካቲት 14 ቀን በየአመቱ የዚምባብዌ ብሔራዊ በዓል እንዲሆን የዚምባብዌ ካቢኔ የወሰነ መሆኑ ተገልጿል።

➤ በሳምንቱ መጀመሪያ ላይ በሲየራ ሊዮን በደረሰው የመሬት መደርመስና የጎርፍ አደጋ የሚቻቹ ቁጥር 450 የደረሰ ሲሆን እስካሁን መዳረሻቸው የጠፋ ሰዎች ቁጥርም ከ 600 በላይ መሆኑ ተነግሯል። በአሁኑ ወቅት ሰዎችን በህይወት የማግኘቱ እድል እየመነመነ መሄዱንም የእርዳታ ሰጭ ተቋሞች እየተናገሩ ይገኛሉ። ወደፊት በሚኖረው ከባድ ዝናም ምክንያት ተመሳሳይ የሆነ አደጋ ሊፈጠር ይችላል ተብሎ የተሰጠ ሲሆን ባለስልጣኖች ከዋና ከተማ ከፍሪ ታውን አጠገብ ከሚገኘው ተራራ ላይ የሰፈሩ ነዋሪዎች ከቦታው እንዲነሱ ጥሪ እያደረገ ነው። በተያያዘ ዜናም በኮንጎ በደረሰው የመሬት መሸርሸር የሞተው ሰው ቁጥር ወደ 200 ከፍ ያለ መሆኑ መረጃዎች ደርሰዋል።

- የናይጄሪያ መሪ ለረጅም ጊዜ በሎንደን ሲታከሙ ከቆዩ በኋላ ቅዳሜ ነሐሴ 13 ቀን ወደ አገራቸው ተመልሰዋል። የበሽታቸው ዓይነት ምን እንደሆነ የአልተገለጸው የ74 ዓመቱ ቡሃሪ ወደ አገራቸው የተመለሱት ካለፈው ግንቦት ወር ጀምሮ ከስራው በመለየታቸው ምክንያት በሕዝብ በኩል ወይ ይመለሱ አለዚያም ሥራቸውን ይልቀቁ የሚል ጥያቄ እየተስፋፋ በመጣበት ወቅት ነው። ቀደም ብሎ የፕሬዚዳንቱ ጽ/ቤት ቅዳሜ ዕለት እንደሚመልሱ መግለጫ ሰጥቶ የነበረ ሲሆን ሰኞ ዕለት ለናይጄሪያ ሕዝብ ንግግር ያደርጋሉ ተብሏል።

ነሐሴ 12 ቀን 2009 ዓ.ም.

ርዕስ ዜና

- ከሚቀጥለው ረቡዕ ጀምሮ በተለያዩ ከተሞች ውስጥ የሙት ከተማ አድማ እንደሚካሄድ የሚገልጹ በራሪ ወረቀቶች ተበተኑ
- የሱዳን በሽር ከኢትዮጵያ ጋር የወሰን ግጭት የለንም አለ፤ ወያኔም ከኢትዮጵያ ገቢ ዕቃዎች ውስጥ 50 ከመቶ የሚሆነውን በፖርት ሱዳን በኩል ለማስገባት እቅድ እንዳለው ገለጸ
- በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ያለው የብር ኖቶች ክምችት አብዛኛው የተጭበረበረ ኖት ነው ተባለ
- በስፔን በባርሶሌና ከተማ ሻን የሚነዳ ግለሰብ በአካባቢው የነበሩ ሰዎች ገጭቶ ጉዳት አደረሰ
- ግሬስ ሙጋቤ የዲፕሎማሲያዊ መከላከያ ተሰጥቷቸው ወደ አገራቸው ሊሄዱ ነው የተባለውን ዜና የደቡብ አፍሪካ ባለስልጣኖች አስተባበሉ
- በኬኔያ ህንድ ውቅያኖስ የአልሸባብ ታጣቂዎች ሶስት ነዋሪዎችን አንገት በመቅላት ገደሉ

ዝርዝር ዜናዎች

- ከሚቀጥለው ሳምንት እሮብ ነሐሴ 17 ቀን 2009 ዓ.ም. ጀምሮ በኦሮሞ አካባቢ ባሉ ከተሞች የሙት ከተማ አድማዎች ሊካሄዱ የታቀዱ መሆናቸውን የሚገልጹ በራሪ ወረቀቶች መሰራጨታቸው ታወቀ። ቀደም ብሎ ይኸው አድማ ከሰኞ ጀምሮ ይደረጋል ተብሎ የተነገረ ቢሆንም ማክሰኞ ነሐሴ 16 ቀን በሚውለው የፍልሰታ ጾም መፍቻ በዓል ምክንያት ለረቡዕ የተላለፈ መሆኑም ተገልጿል። ባለፉት ሳምንታት በባህር ዳርና በሌሎች ከተሞች የተደረጉት የሙት ከተማ አድማዎች አገዛዙን በጣም ያስጨነቁ መሆናቸውን ከሚወስዳቸው እርምጃዎች መገንዘብ የሚቻል ሲሆን የሕዝብ ብሶትና ምሬት ከፍተኛ በመሆኑ አድማው እንደቋያ እሳት በመላው ኢትዮጵያ ሊቀጣጠል

እንደሚችል ብዙዎች ይገምታሉ። ከሕዝብ እየተነጠለ የመጣው የወያኔ አገዛዝ በሁኔታው በመደናገጥ አንዳንድ እንቅስቃሴዎችን እያደረገ መሆኑ ይታያል።

➤ የወያኔ አገዛዝ ጠቅላይ ሚኒስትር ተብየው በቅርቡ በሱዳን ባደረገው ጉብኝት ከኢትዮጵያ የገቢ ዕቃዎች መካከል አምሳ ከመቶ የሚሆነው በፖርት ሱዳን በኩል እንዲገባ ወያኔ የሚፈልግ መሆኑን ገልጿል። የሱዳን ፕሬዚዳንት አልበሽርም ለጋዜጠኞች በሰጠው መግለጫ በኢትዮጵያና በሱዳን መካከል የወሰን ግጭት እንደሌለ ገልጾ በተግባር ሊውል የማይችለውን የአምስት አገሮች የኢኮኖሚ ውህደት እቅድ ይፋ አድርጓል። አምስት የምስራቅ አገሮች የተባሉት ሱዳን ኤርትራ ኢትዮጵያ ጂቡቲና ሶማሊያ ሲሆን አሁን ባለው ሁኔታ ከምኞት በስተቀር ተግባራዊ እንደማይሆን ግልጽ ነው የሚሉ ወገኖች በርካታ ናቸው። የወያኔ አገዛዝ የኢትዮጵያን መሬት አሳልፎ መስጠቱ የበሽር አነጋገር የሚያረጋግጥ ሲሆን ከዚህም አልፎ አልፎም ግማሹ የኢትዮጵያ የገቢ ዕቃ በፖርት ሱዳን በኩል እንዲገባ ወያኔ መስማማቱ የሱዳን መንግስትን ጥቅም በማስጠበቅ በሱዳን ሊንቀሳቀሱ የሚችሉ የወያኔ ተቃዋሚዎች እንቅስቃሴ ለማምከንና ለመከላከል መሆኑ ይገመታል።

➤ በኢትዮጵያ ብሔራዊና ንግድ ብንክ ያለው የብር ኖት ክምችት ወደ ስድሳ በመቶው የውሸትና የተጭበረበረ ብር መሆኑ ተጋለጧል ። ይህን የሀሰት ብር እያሰራጩ የሀገርን ኤኮኖሚ እየጎዱ ያሉት ወያኔዎችና የወያኔ ባለስልጣኖች መሆናቸውንም ማወቅ ተችሏል ። በቅርቡ ከታይላንድ የሀሰት የመንጃ ፍቃድ አሰርቶ ገባ የተባለው ባለስልጣን እየተካሄደ ላለው ሰፊ ሀገር አጥፊ የወያኔ እርምጃ ምስክር ነውም ተብሏል ። ወያኔ ስልጣን እንደያዘ ራሱም ሻዕቢያም በሀሰት ብር ተጠቅመው ሕዝብና ሀገርን እንደጎዱና ወንጀለም እንደፈጸሙ ተጋልጦ እንደነበር ይታወሳል ። የባንክ ስራተኞች የሀሰት ብር መሆኑን ቢያውቁም በወያኔዎች ተገደው መቀበል እንዳለባቸውም ተነግሯል። ዘርፈህ ሩጥ ዓይነት አስተሳሰብ ውስጥ የገባው ወያኔ የሀገሪቷን የውጭ ምንዛሪም ዘርፎ ባዶ ማስቀረቱን የጠቅሱ ክፍሎች ይህ የሀሰት ብር ስርጭት የከረከሰውን ኤኮኖሚ ይበልጥ ያደባዩዋል ሲሉ ጠቁመዋል ።

➤ የስፔን ሁለተኛ ከተማ የሆነችውና በቱሪስት ጎብኝዎች የምትታወቀው በባርሶሊና ከተማ ሐሙስ ነሐሴ 11 ቀን አንድ ግለሰብ ሻን እየነዳ በቦታው የነበሩትን በመግጨቱ 14 ሰዎች ሲገደሉ ከ100 በላይ የቆሰሉ መሆናቸው ታውቋል። ከተማዋ የቱሪስት መናኸሪያ በመሆኗ የተጎዱት ሰዎች የ34 አገሮች ዜጎች መሆናቸውም ታውቋል። የመኪናዋ አሽከርካሪ ሙሳ አካቢር የተባለ የ 18 ዓመት ወጣት ነው ተብሎ የተጠረጠረ ሲሆን ተልእኮውን ከፈጸመ በኋላ ከመኪናው ወጥቶ በእግሩ በማምለጡ እየተፈለገ ይገኛል። አርብ ነሐሴ 12 ቀን ጠዋት ካምብሪልስ በምትባል ሌላ ከተማ አምስት አሸባሪዎች ተመሳሳይ በሆነ መንገድ ግጭት ለማድረግ ሲሞክሩ በፖሊሶች የተገደሉ መሆናቸው ታውቋል።

በግጭቱ የአንድ ሴት ህይወት የጠፋ መሆኑም ተነጻል። ሙሳ አካቢር የወንድሙን ሰነድ ተጠቅሞ ሁለት መኪናዎች መከራየቱ የተደረሰበት ሲሆን ሁለተኛው መኪና እንደቆመች በቁጥጥር ስር መደረግ ታውቋል። ወንድምየው ሰነዱ የተሰረቀበት መሆኑን በመግለጽ እጁን ለፖሊሶች የሰጠ ቢሆንም ምርመራው የቀጠለ መሆኑ ተገልጿል።

➤ በቅርቡ ገብሬላ ኢንጅልስ የተባለችውን የ20 ዓመት እድሜ ያላትን ሞዴል በመደብደብ በፍርድ ቤት የተከሰሱት የዚምባብዌው ፕሬዚዳንት ባለቤት ግሬስ ሙጋቤ የዲፕሎማሲያዊ መከላከያ ተሰጥቷቸው ወደ አገራቸው ሊመለሱ ነው የተባለውን ዜና ሀሰት በማለት የደቡብ አፍሪካ መንግስት አስተባብሷል። ሴትየዋን በነጻ ለማስለቀቅ በዚምባብዌ መንግስት የተጠየቀው ጉዳይ ግን እየተመረመረ ነው ብሏል። ግሬስ ሙጋቤ እስካሁን ድረስ ስለጉዳዩ በይፋ ያልተናገሩ ሲሆን በድንገት ሊወጡ ይችላሉ በሚልም ከደቡብ አፍሪካ መውጫ የሆኑ መንገዶች ሁሉ በከፍተኛ ጸጥታ እየተጠበቁ መሆናቸው ታውቋል። የደቡብ አፍሪካ ዋናው የተቃዋሚ ድርጅት ግሬስ ሙጋቤ እንዲታሰሩ ጠይቋል። ማንም ሰው ከሕግ በላይ አለመሆኑን ድርጅቱ ገልጾ ግሬስ ሙጋቤ ከአገር ከመውጣታቸው በፊት ለሰሩት ወንጀል በፍርድ ቤት ፍርዳቸውን ማግኘት አለባቸው ብሏል።

➤ በኬኒያ የህንድ ወቅያኖስ ጠረፍ ማሌሊ በምታባል መንደር የአልሸባብ ታጣቂዎች የነዋሪዎችን ቤቶች ያቃጠሉ ከመሆናቸውም በላይ የሰሰት ሰዎችን አንገት በመቅላት የገደሏቸው መሆኑ ታውቋል። ባለፈው ሐምሌ በሌላ መንደር ውስጥ በተመሳሳይ መንገድ የዘጠኝ ሰዎችን አንገት በመቅላት መጉደሉ የተዘገበ ቢሆንም ይህ ዓይነቱ ግድያ በአልሸባብ ታጣቂዎች ያልተለመደ ተግባር ነው። የዛሬ ስድስት ዓመት ኬኒያ ጦሯን ወደ ሶማሊያ መላኳን በመቃወም ባለፉት ዓመታት ቡድኑ በኬኒያ የተለያዩ ቦታዎች ጥቃት ሲፈጽም መቆየቱ ይታወቃል።

ነሐሴ 11 ቀን 2009 ዓ.ም

ርዕስ ዜና

- ወያኔ በጎንደር ቅማንቱ በሚኖርባቸው 12 ቀበሌዎች ውስጥ ሕዝብ-ውሳኔ ሊያደርግ ነው

- በደ.ማርቆስና በአካባቢው ላለፉት 3 ቀናት የሞባይል አገልግሎት መቋረጡ ታወቀ
- አፍሪካ ሴንተር ፎር ስትራቴጂክ ስተዲስ የሚባለው ተቋም፤ ኢትዮጵያን ዜጎች በብዛት ከሚፈናቀሉበትና አምባገነን አገዛዝ ከተጠናከረባቸው ሀገራት አንዷ አድርጎ መደባት
- የሰፕን የባህር ጠረፍ ጠባቂዎች የሰደሰት መቶ ስድስተኛችን ህይወት አዳኑ
- ወደ ዩጋንዳ የተሰደዱ የደቡብ ሱዳን ዜጎች ቁጥር አንድ ሚሊዮን ደረሰ ተባለ
- የዚምባብዌ ፕሬዚዳንት ችግር ላይ ስለወደቁት ባለቤታቸው ጉዳይ ለመነጋገር ወደ ደቡብ አፍሪካ ሄዱ
- በኮንጎ ዴሞክራቲክ ሪፐብሊክ በመሬት መደርመስ 40 ሰዎች ህይወታቸውን አጡ

ዝርዝር ዜናዎች

- የወያኔ አገዛዝ ጎንደርን ከፋፍሎ ለማዳከም ባለው ዕቅድ መሰረት በቅማንቱ አካባቢ ውሳኔ ሕዝብ ለማካሄድ ማቀዱን ውስጥ አዋቂ ምንጮች እየገለጹ ይገኛሉ። ውሳኔ ሕዝቡ የሚካሄድባቸው ቦታዎች የቅማንቱ ብሔረሰብ ከአማራው ጋር ተቀላቅሎ በሚኖርባቸው በ12 ቀበሌዎች ውስጥ ነው ተብሏል። ባለፈው ዓመት የቅማንቱን ብሔረሰብ ከአማራው ለመለየት የተደረገው ሙከራ በርካታ ተቃውሞዎችና ደም ያፋሰሱ ግጭቶች የተደረጉበት ሲሆን ይህም አዲስ ዕቅድ ተመሳሳይ ተቃውሞ እንደሚገጥመው ብዙዎች በእርግጠኛነት ይናገራሉ።
- በደ-በረማርቆስና አካባቢው ላለፉት ሶስት ቀናት የሞባይል ስልክ አገልግሎት መቋረጡን የወያኔ ቀኝ እጅ የሆነው የፋና ብሮድካስቲንግ ዘግቧል። ለአገልግሎቱ መቋረጥ የጄኔሬተር መቃጠልና የፋይበር መስመር መቋረጥ እንደምክንያት ይሰጥ እንጂ በአገዛዙ ሆን ተብሎ የተደረገ ተንኮል ሳይሆን እንዳልቀረ ታዛቢዎች አስተያየታቸውን ይሰጣሉ። በባህር ዳር እየተካሄደ ካለው አፈና እስራትና ግድያ ጋር ተያይዞ በጎጃም በርካታ ክፍሎች ውስጥ ውጥረት የነገሰ በመሆኑ ሕዝቡ በእርስ በርስ ግንኙነት ተቃውሞውን አጠናክሮ ችግር እንዳይፈጠር በመፍራት አገዛዙ የወሰደው የመከላከል እርምጃ ነው ይላሉ።
- አፍሪካ ሴንተር ፎር ስትራቴጂክ ስተዲስ (Afrika Center for Strategic Studies) የሚባለው ተቋም በአፍሪካ ውስጥ ወደ ጎረቤት አገራት ተሰደው በጥገኛነት በመኖር እንዲሁም በአገር ውስጥ ወደ ሌላ አካባቢዎች በመሄድና በውጭ አገር ጥገኛነት በመጠየቅ ከቤት ንብረታቸው የተፈናቀሉ ሰዎች ቁጥር 20 ሚሊዮን የደረሰ መሆኑን ገልጿል። ተቋሙ በአፍሪካ ውስጥ ከ300 ሺ እስከ 3 ሚሊዮን የተፈናቀሉባቸው አገሮች 10 መሆናቸውን ገልጾ ዝርዝራቸውንም ይፋ አድርጓል።

ከሱዳንና ከደቡብ ሱዳን ከሶስት ሚሊዮን ዜጎች በላይ መፈናቀላቸው ተቋሙ ከመግለጹም በላይ በሶማሊያ በኮንጎ ዲሞክራቲክ ሪፐብሊክ፤ በናይጄሪያ እና በማዕከላዊ አፍሪካ ሪፐብሊክ ከአንድ ሚሊዮን እስከ ሶስት ሚሊዮን የሚሆኑ ዜጎች እንደተፈናቀሉ ዘግቧል። በኢትዮጵያ፤ በኤርትራ በብሩንዲና በአቮሪ ኮስት ከ300 ሺ እስከ 1 ሚሊዮን የሚደርሱ ዜጎች መፈናቀላቸውንም ገልጿል። በአገራቸው ውስጥ ከፍተኛ መፈናቀል ከገጠማቸው ከእነዚህ 10 አገሮች መካከል ከሁለቱ በስተቀር ኢትዮጵያን ጨምሮ የተቀሩት ስምንቱ በአምባገነን ስርዓት ስር የሚሰቃዩ መሆናቸውን ተቋሙ ግልጽ አድርጓል።

➤ የስፔን የባህር ጠረፍ ጠባቂዎች በ24 ሰዓት ጊዜ ውስጥ የ 600 ስደተኞችን ህይወት ያተረፉ መሆናቸውን ተናገሩ። ህይወታቸው የተረፈው ስደተኞች በ 15 የላስቲክ ጅልባ ተጭነው ሲጓዙ የነበረ ሲሆን አስራ አምስት ልጆችና አንድ ህጻን የነበሩባቸው መሆኑ ታውቋል። የተባበሩት መንግስት ድርጅት የስደተኞች ጉዳይ ተቋም ባለፉት ስምንት ወራት ከ9000 በላይ ስደተኞች ስፔን መድረሳቸው ገልጾ ይህም ከአለፈው ዓመት በሶስት ጊዜ እጥፍ ማደጉን ዘግቧል። ብዙዎቹ ስደተኞች እንደ ናይጄሪያ ጊኒና አይቮሪ ኮስት ከመሳሰሉ የምዕራብ አፍሪካ አገሮች የመጡ መሆናቸውና የተወሰኑ የባንግላዴሽ ዜጋዎች የሚገኙበት መሆኑ ታውቋል። በሌላ በኩል ባለፈው ስምንት ወር ብቻ ከሊቢያ ወደ ጣሊያን የገቡ ስደተኞች ከ 100000 በሙብለጡ በጣሊያን መንግስት ላይ ከፍተኛ ተጽእኖ እያደረገ መሆኑ ተገልጿል።

➤ ወደ ኡጋንዳ የተሰደዱት የደቡብ ሱዳን ስደተኞች አንድ ሚሊዮን መድረሱን የተባበሩት መንግስታት ድርጅት ሐሙስ ዕለት በሰጠው መግለጫ ይፋ አድርጓል። ላለፉት 12 ወራት በአማካይ 1800 ደቡብ ሱዳናውያን ወደ ኡጋንዳ ሲጎርፉ እንደነበር የተጠቀሰ ሲሆን የኡጋንዳ ባለስልጣኖች ሁኔታው ከቁጥጥራቸው ውጭ እየወጣ መሆኑን ተናግረዋል። በቅርቡ የመጡ ስደተኞች በታጠቁ ኃይሎች ከፍተኛ በደል እንደደረሰባቸው ገልጸው ከእነዚህም መካከል ዜጎች ቤት ውስጥ እንዳሉ ቤቶችን ማቃጠል፤ በዘመዶቻቸው ፊት መግደል ሴቶችንና ልጃገረዶችን አስገድዶ መድፈር እና ትናንሽ ወንዶች ልጆችን አስገድዶ በመውሰድ በጦርነት ማስማራት መሆኑን ተናግረዋል። ለስደተኞቹ የሚሰጠው ዓለም አቀፍ እርዳታ እየቀነሰ መምጣቱ ከፍተኛ ውጥረት መፈጠሩን ምንጮች ገልጸዋል።

➤ የዚምባብዌ ፕሬዚዳንት ሮበርት ሙጋቤ ስለሚሰታቸው ጉዳይ ለመነጋገር ሐሙስ ነሐሴ 11 ቀን ወደ ደቡብ አፍሪካ መሄዳቸው ተነገረ። የሚስተር ሙጋቤ ባለቤት ግሬስ ሙጋቤ ባለፈው እሁድ አንዲት የደቡብ አፍሪካ ሞዴል የሆነችውን ሴት ባረፉበት ሆቴል ውስጥ ደብድበው ግንባሯን በማቁሰላቸው

በደቡብ አፍሪካ ፍርድ ቤት የቀረቡ መሆናቸው ታውቋል። የደቡብ አፍሪካ ባለስልጣኖች ለግሬስ ሙጋቤ የዲፕሎማሲያዊ ነጻነት ለመስጠት እየተነጋገሩ ሲሆን በዲፕሎማሲያዊ ነጻነት ስም ሴትየዋ የሚለቀቁ ከሆነ ከፍተኛ ተቃውሞ ይነሳል የሚል ስጋት ተፈጥሯል። ባለፈው ማክሰኞ ፍርድ ቤት ባለመቅረባቸው በርካታ ጭቅጭቅ የተነሳ ሲሆን ወደ ደቡብ አፍሪካ ሲገቡ የዲፕሎማሲያዊ ነጻነት መብትን ይዘው መሆኑና አለመሆኑ አለመታወቁ ሴትየዋ ፍርዳቸውን እንዲያገኙ የሚጠይቀውን ወገን ያጠናክረው መሆኑ ታውቋል።

➤ በኮንጎ ዲሞክራቲክ ሪፐብሊክ ሰሜናዊ ክፍል ለቀናት የጣለውን ከባድ ዝናም ተከትሎ በደረሰው የመሬት መደርመስ 40 ሰዎች መሞታቸው በዜና ምንጮች ተነግሯል። አደጋው የደረሰው በአልበርት ሃይቅ ላይ በምትገኘው ቶራ ተብላ በምትጠራው መንደር ውስጥ ሲሆን ከአጠገቡ የነበረው ተራራ በዝናም ርሶ በመደርመሱ ነው። በተመሳሳይ ዘና ባለፈው ሰኞ በሴየራ ሊዮን የመሬት መደርመስ ለሞቱት 300 ሰዎች የቀብር ስነስርዓት የተፈጸመ መሆኑ ታውቋል። ከስድስት መቶ በላይ የሆኑ ዜጎች እስካሁን አለመገኘታቸው የታወቀ ሲሆን በሚቀጥሉት ቀናትም የዝናሙ መጠን ስለሚጨምር ተመሳሳይ የመሬት መደርመስ ሊደርስ ይችላል የሚል ስጋት ተፈጥሯል። የሴየራ ሊዮን ባለስልጣኖች የዓለም አቀፉ ኅብረተሰብ እርዳታ እንዲያደርግላቸው ተማጽነዋል

ነሐሴ 10 ቀን 2009 ዓ.ም.

ርዕስ ዜና

- የረሃቡ ችግር በተለያዩ ቦታዎች መስፋፋቱ ተነገረ
- በየእስር ቤቱ ግብረሰዩል የሚካሄድባቸው እስረኞች ቁጥር ጨምሯል ተባለ
- ወያኔ በከተሞች ቤቶችን ማፍረስና ነዋሪዎችን ማፈናቀሉን በሰፊው ቀጥሏል ተባለ
- ባለፈው ሳምንት ከሁለት ጀልባዎች ላይ ወደ ባህር ተጥለው ከተጎዱት መካከል አብዛኞቹ ኢትዮጵያውያን መሆናቸውን የተመድ የሰደተኛ ተቋም ገለጸ
- አለሸባብ 5 የኬኔያ ፖሊሶችን በደፈጣ ገደለ
- በሴየራ ሊዮን በደረሰው የመሬት መደርመስና የጎርፍ አደጋ የሞቱት ሰዎች ቁጥር 400 ደረሰ
- በቡርኪና ፋሶ በአንድ ፊስቶራንት ላይ ጥቃት ደርሶ 18 ሰዎች በመገደላቸው በአገሪቱ ላይ የሶስት ቀናት ብሔራዊ ሀዘን ታወጀ
- የኬኔያ ባለስልጣኖችን የምርጫውን ውጤቶች ይፋ እንዲያደርጉ የአውሮፓው ህብረት የምርጫ ታዛቢ ቡድን ጠየቀ

ዝርዝር ዜናዎች

- በኢትዮጵያ ያለው ረሀብ ከስምንት ሚሊዮን ሕዝብ በላይ የሚነካ መሆኑን ተገዶ ያመነው ወያኔ ችግሩን ሊደብቅ ቢቃጣም ከ2 ሚሊዮን በላይ የቀንድ ከብቶች መሞታቸው የችግሩን ጥልቀት የሚጠቁም ነው ተብሏል ። በአጋዴን፣በአፋሮች አካባቢ፣በሰሜን ሸዋም ቢሆን የረሃቡ ሁኔታ የከፋ ነው ያሉ ክፍሎች የቀንድ ከብት ዕልቂት አርብቶ አደሮችን ለከፍተኛ አደጋ ጥሏል በሚል ድምጻቸውን አስምተዋል ።
- የኢትዮጵያ እስረኞች አንድነት ኮሚቴ ወያኔ በየእስር ቤቱ በግብረ ስዩል እየገደላቸው ያሉ እስረኞች ቁጥር ከሚገመተው በላይ ጨምሯል ሲል አጋልጦ አወግዟል ። ቂሊንጦ፣ዝዋይ፣ደዴሳ፣ አርባ ምንጭ፣ ብር ሸለቆ፣ጎንደር፣ አዋሽ አርባ ወእተ የግብረ ስዩልና የግድያ ማዕከሎች ሆነዋል ያለው ኢፖኦክስ ወያኔ በተለይ በጎንደርና ጎጃም፣በአምቦ ወዘተ አፈናውን ለማጠናከር ዘመቻውን አዘጋጅቷል እንጂ ምንም የተቀየረና ተበረደ ሁኔታ የልን ብሏል ።ኮሚቴው አያይዞም የዓለማ አቀፍ ተቋሞች የጅሕዝብን አመጽ ሸዋውደው ወይም ደባብቀውና ሚዛኑን አቅልለው ማቅረባቸውን መቀጠላቸውንም ጠቅሶ ይህንንም በጥብቅ አውግዟል ።
- ወያኔ ከከተሞች በተለይም በአዲስ አበባ ቤቶችን እያፈረሰ ነዋሪዎችን ማፈናቀሉን በሰፊው የቀጠለበት መሆኑ ተጋልጧል ። ተፈናቃዮችን ከወያኔ ተገቢውን ካሳ የማያገኙ መሆኑ ሲጋለጥ መሬቱን ለወያኔ አባላትና ለክልል ፣ ባለሀብቶች እየተሰጠ መሆኑንም ወያኔም ሊደብቅ አልሞከረም ሲሉ ታዛቢዎች ይተቻሉ ። ወደ አምቦ የመስፋፋቱ ጥረት ስለተደናቀፈ እነ አዜብ ጎላና ወያኔዎች የአዲስ አበባ ነዋሪዎች ላይ የማፈናቀል ዘመቻውን አጠናክረዋል በሚል ትችት ቀርቧል ።በሚቀጥለው ዓመት ከመስከረም ወር ጀምሮ ከሚፈርሱት ቦታዎች አንዱ ገዳም ሰፈር ሲሆን ባጠቃላይ 1200 ቤቶች እንደሚፈርሱ ታውቋል። በአዲስ አበባ ከጊዮርጊስ ቤተክርስቲያን በላይ የሚገኘው ገዳም ሰፈር እንዲፈርስ የተደረገው ቦታውን ከባለቤቶች በአነስተኛ የካሳ ክፍያ በመቀማት ዘመናዊ ህንጻዎችንና ሱቆችን ለሚገነቡ ባለሀብቶች ለመስጠት ነው ተብሏል።
- ይህ በዚህ እንዳለ ወያኔ ግብር ብሎ ሀጥላኦውን ዜጎች በሰፊው እየተቃወሙ ባለበት ወያኔ በአንድ ወር 2 ነጥብ 4 ቢሊዮን ብር ከግብር አስገባሁ ብሎ መዋሸቱም ሊጋለጥ ችሏል ። ይህን ያህል ገንዘብ ካስገኘም በለየለት ዝርፊያ እንጂ በግብር ክፍያ ሊሆን አይችልም ያሉ ታዛቢዎች የወያኔን

ግብር ተብዬ በመአወም እየተካሄደ ያለው ተቃውሞና የስራ ማቆማ ሙት ከተማ አድማ ተጠናክሮና ተስፋፍቶ እንዲቀጥል እንደ ኢሕአፓ ያሉ ጸረ ወያኔ ድርጅቶች ጥሪ ማድረጋቸውን ጠቅሰዋል ።

➤ የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የሰደተኞች ተቋም ማክሰኞ ነሐሴ 9 ቀን በሰጠው መግለጫ ባለፈው ሳምንት በየመን ከባህር ላይ ተገፍትረው ከሞቱት መካከል አብዛኞቹ ኢትዮጵያውያን መሆናቸውን ገለጸ። ባለፈው ሳምንት ረቡዕ ነሐሴ 3 ቀን 2009 ዓ.ም. ከተገኙት አስከሬኖች መካከል 24 የሚሆኑት ኢትዮጵያውያን መሆናቸው ሲረጋገጥ 12 ወንድና 12ቱ ሴቶች መሆናቸው ታውቋል። ሌሎች 5 ቱ የሶማሌ ዜጎች መሆናቸውንም ተቋሙ ገልጿል። በዚህ ቀን ከጠፉት መካከል ስድስት ሰዎች የት እንደደረሱ ስላልታወቀ በጠቅላላው የሞቱት ቁጥር 35 ሊደርስ ይችላል ተብሎ ተገምቷል። ሐሙስ ነሐሴ 4 ቀን ከሞቱት መካከል ደግሞ የ12 ኢትዮጵያውያን አስከሬን የተገኘ ሲሆን ከነዚህ ውስጥ 8 ቱ ወንዶች ሲሆኑ 4 ቱ ሴቶች ናቸው። በአሁኑ ወቅት ከአደጋው ህይወታቸው ተርፎ በተቋሙ እየተረዱ ካሉት መካከል 65ቱ ኢትዮጵያውያን ናቸው። ባጠቃላይ በሁለቱ ቀናት ውስጥ ከሁለት ጀልባዎች ተገደው በባህር ውስጥ እንዲጠልቁ የተደረጉት ሰደተኞች ቁጥር 280 መሆኑን ተቋሙ ገልጾ 226 ህይወታቸው የተረፈ 41 መሞታቸው የተረጋገጠ እንዲሁም 12 የደረሱበት ያልታወቀ መሆኑን ዘግቧል።

➤ በኬኒያ ሰሜን ምስራቅ ግዛት የአልሸባብ ሃይሎች ባደረጉት ደፈጣ 5 ፖሊሶችን የገደሉ መሆናቸው የኬኒያ መንግስት ባለስልጣኖች ገልጸዋል። ከባለስልጣኖቹ ገለጸ ሰባት ወታደሮችን ጭና ትገዝ የነበረች መኪና መንገድ ላይ በተቀበረ ፈንጅ ስትመታ በቦታው አድፍጠው የነበሩ የአልሸባብ አባላት ተኩስ ከፍተው አምስት ወታደሮችን ሊገድሉ የቻሉ መሆናቸው ለማወቅ ተችሏል። ካለፈው ግንቦት ወር ጀምሮ በሰሜን ምስራቅ ኬኒያ ቢያንስ 45 ፖሊሶች በተመሳሳይ ሁኔታ መገደላችው ተገልጿል።

➤ በሴየራ ሊዮን ባለፈው ሰኞ በደረሰው የመሬት መደርመስና ጎርፍ ምክንያት የሞቱት ሰዎች ቁጥር 400 የተጠጋ ሲሆን እስካሁን 600 የሚሆኑ ሰዎች የት እንዳሉ ባለመታወቃቸው ሳይሞቱ አይቀሩም የሚል ስጋት ፈጥሯል። የአገሪቱ ፕሬዚዳንት የሰባት ቀናት ብሔራዊ ሀዘን ያዘዙ ሲሆን ተጎጂዎችንም ለመርዳት ቃል ገብተዋል። ረቡዕ ዕለት ለሚሾቹ የጅምላ የቀብር ስነስርዓት ታቅዶ የነበረ ሲሆን ባልታወቀ ምክንያት ተሰርዟል። የተባበሩት መንግስታት ድርጅት ና ሌሎች የእርዳታ ሰጭ ድርጅቶች በአካባቢው እንደኮሌራ፣ ታይፎይድና የተቅማጥ ዓይነት ተላላፊ በሽታዎች እንዳይከሰቱ ከፍተኛ ጥረት እያደረጉ መሆናቸውም ታውቋል።

➤ ባለፈው እሁድ በቡርኪና ፋሶ ዋና ከተማ በአንድ ሬስቶራንት ላይ በታጣቂዎች በተደረገ ጥቃት 18 ሰዎች መሞታቸውን ተከትሎ መንግስቱ የሶስት ቀናት የሀዘን ጊዜ አውጇል። እስካሁን ድረስ

ለጥቃቱ ኃላፊነቱን የወሰደ ክፍል ያልታወቀ ሲሆን ፕሬዚዳንቱ የፈሪዎችና የአሸባሪዎች ስራ ነው ብለውታል። በአደጋ አካባቢ የነበሩ የአይን እማኞች ታጣቂዎቹ አረቢኛ የሚናገሩ መሆናቸውን በመግለጻቸው ምናልባትም በኢስላሚክ ማግረብ የሚንቀሳቀሰው የአልካይዳ ቡድን አባሎች ሳይሆኑ አይቀሩም የሚል ግምት አለ።

➤ በቅርቡ የተካሄደውን ምርጫ ለመታዘብ ወደ ኬኒያ ሄዶ የአውሮፓው ኅብረት ታዛቢ ቡድን የኬንያ መንግስት በየቦታው የተደረጉ የምርጫ ውጤቶችን ለሕዝብ ይፋ እንዲያደርግ ጠይቀዋል። ተወዳዳሪው ሚስተር አዲንጋ ምርጫው ተጭብሯል በማለታቸውና ቅሬታዎችን ከተሰጠው የቀን ገደብ ከአርብ በፊት ማየት እንዲቻል የምርጫ ውጤቶቹ ይፋ መደረግ አለበት ብሏል። በተያያዘ ዜና የኬኒያ መንግስት ሁለት የሲቪክ ድርጅቶችን ህጋዊነት የነጠቀ መሆኑ ታውቋል። ሁለቱ የሲቪክ ድርጅቶች የምርጫውን አካሄድ ከተሰማሩ ታዛቢዎች መካከል ሲሆኑ መንግስት ህጋዊነቱን የነጠቃቸው ከግብር ጋር በተያያዘ ጉዳይ ነው ብሏል።

➤ በደቡብ ሱዳን የተከሰተው ቀውስና የጦርነት ሁኔታ ሊቆይ የቻለበት ምክንያት ወያኔ የበላይ ሆኖ የሚያካደው ኢጋድ ወይም የአካባቢ ሀገሮች ተቋም ያልሆነ መፍትሔ ለመስጠት እየሞከረ በመሆኑ ነው ተባለ ። በደቡብ ሱዳን በተለይም በኢትዮጵያ ድንበር አካባቢ በፓንጋክ የመረረ ጦርነት እየተካሄደ ቢሆንም የአማጽያኑ መሪ ሪያክ ማሻር ምንም ክብደት እንደሌለው ተቆጥሮ በደቡብ አፍሪካ በቁም እስር ላይ መሆኑና ከሰላም ድርድሩ መወገዱ ውድቅ የሰጠ ፖለቲካ ነው ያሉ ክፍሎች ሁሉን አቀፍ የሰላም ሙከራ ካልኖረ የሰዱብ ሱዳን ቀውስ መፍትሔ የሚያገኝ አይሆንም ብለዋል ። የግብጽና የወያኔ ሹክቻም የደቡብ ሱዳንን ቀውስ እያባባሰው ነው ያሉ ክፍሎች ይህ ቀውስ ኢትዮጵያንም ሊነካ ይችላል ላይ ነው ብለዋል ። የደቡብ ሱዳን ቀውስ ምክንያቱ የሀገሪቷን ሀብት ለመቆጣጠር--በተለይም ቤንዚኒን--በአመሪካ፤ፈረንሳይ፤ቻይናና እንግሊዝ መሃል ያለው ሹክቻ መሆን መታወቅ አለበት ሲሉ ታዛቢዎች አስረድተዋል ። የሚቹ መሪ የጅን ጋራንግ ሚስት ማማ ንያዴንግ በደቡብ ሱዳን መሪ በሳልቫ ኪር ላይ ተቃውሞና ትችቷንም በይፋ አቅርባለች ።

ነሐሴ 09 ቀን 2009 ዓ.ም.

ርዕስ ዜና

- በበርካታ መስኮች አገራችን ኋላ ቀር መሆኗን በቅርቡ የተሰበሰበ መረጃ አመላካታ
- በድርቁ ምክንያት እስካሁን ከ 2 ሚሊዮን ከብቶች በላይ ማለቃቸውን የአለም ምግብ ድርጅት ገለጸ
- የወያኔ አገዛዝ እንደቀድሞ በቀላሉ ከሕዝብ መሬት ለመንጠቅ ችግር እየገጠመው ነው ተባለ
- በሲዩራ ሊዮን የደረሰው ጎርፍና የመሬት መደርመስ ከ300 በላይ የሆኑ ዜጎችን ገደለ
- በሰሜን ማሊ ታጣቂዎች የተመድ የሰላም አስከባሪ ኃይልን የጦር ሰፈር አጥቅተው ጉዳት አደረሱ
- የዚምባብዌው ፕሬዚዳንት የሚስተር ሙጋቤ ባለቤት ግሬስ ሙጋቤ ደቡብ አፍሪካ ውስጥ በድብደባ ተከሰው ፍርድ ቤት ይቀርባሉ ተባለ
- የደቡብ ሱዳን አማጽያን ፓጋክ የተባሉትን ከተማ መልሰን ያዝን አሉ

ዝርዝር ዜናዎች

➤ በቅርቡ የተደረገ የሥነ ሕዝብ ጥናት አሁንም በበርካታ መስኮች አገራችን ኋላ ቀር መሆኗን አመለካከቷል። ይህ በመላው ኢትዮጵያ 16650 ቤተሰቦችን በመጠየቅ የተጠናቀቀው ጥናት ከሕዝቡ ግማሽ የሚሆነው ከ15 ዓመት በታች በሆነ የዕድሜ ክልል ውስጥ መሆኑን ገልጿል። ከአጠቃላይ ሕዝብ ከመቶ 94 ከመቶ የሚሆነው መጽደጃ እንደሌለው በጥናቱ የተደረሰበት ሲሆን እየተቆራረጠና እየጠፋ ያለውን የኤሌክትሪክ አገልግሎት የሚያገኙ ዜጎች ከአራት አንድ ብቻ መሆናቸውንና እነሱም በአብዛኛው በከተማ ውስጥ ነዋሪ መሆናቸውን አረጋግጧል። ከግማሽ ቤቶች የሚሆኑት ሴቶችና ከወንዶች 28 ከመቶ የሚሆኑት ምንም ዓይነት ትምህርት የሌላቸው መሆኑ ጥናቱ የደረሰበ መደምደሚያ ሲሆን ከወንድ አራት ከመቶ ከሴት 1 ከመቶ ሲጋራ የሚያጨሱ መሆናቸውም ታውቋል። የገጠር ሴቶች በአማካይ 5 ልጆች ሲኖራቸው የከተማዎቹ ደግሞ በአማካይ ያሏቸው ሁለት ብቻ ነው። 13 ከመቶ የሚሆኑት ሴቶች ከ15 እስከ 19 ዓመት ባለው የእድሜ ክልል ውስጥ ልጅ መውለድ የሚጀምሩ መሆናቸውን ጥናቱ የገለጸ ሲሆን 58 ከመቶ የሚሆኑት በ18 ዓመታቸው የሚያገቡ መሆናቸውንም አመለካከቷል። ከአስራ አምስት ህጻናት መካከል አንዱ አምስት ዓመት እድሜ ሳይደርስ የሚሞት ሲሆን ከ21 ህጻናት መካከል አንዱ ደግሞ የመጀመሪያ ዓመቱን እድሜ ሳያከብር ይሞታል ብሏል። የወለድ ቁጥጥር ከተስፋፋባቸው አካባቢዎች መካከል የአማራውና የደቡብ አካባቢዎች እንዲሁም ኡዲስ አበባ ከፍተኛ መሆኑንም በጥናቱ ተዘግቧል። የነዋሪውን ቁጥር ለመቀነስ በአማራው አካባቢ የእርግዝና ማምከኛ አጠቃቀም በጣም ከፍተኛ ደረጃ መስፋፋቱንና ዜጎችን በማስገደድና ጥቅማ ጥቅሞችን በመንፈግ ሲካሄድ መቆየቱን የሚገለጹ መረጃዎች በተደጋጋሚ መዘገባቸው ይታወሳል።

➤ የዓለም የምግብ ድርጅት በቅርቡ ባወጣው ዘገባ በኢትዮጵያ በድርቁ ምክንያት እስካሁን ከ 2 ሚሊዮን ከብቶች በላይ ያለቁ መሆናቸው ዘግቧል። መረጃው የተሰበሰበው 200 የሚሆኑ

ቤተሰቦችን በመጠየቅ ሲሆን በደቡብና ደቡብ ምስራቅ ኢትዮጵያ በሶማሌው አካባቢ ከሕዝቡ 31 ከመቶ የሚሆነው እንዲሁም ከአሮሞ አካባቢ ከሕዝቡ 10.6 ከመቶ የሚሆነው በድርቁ የተነሳ መሆኑ ተገልጿል። በድርቁ ሁኔታና እንዲሁም በብዙ አካባቢዎች በተሰራጨው የተምች መንጋ ምክንያት የእህል ዋጋ በ12.5 በመቶ መጨመሩ አይዘነጋም። የዓለም የምግብ ድርጅት 1.1 ሚሊዮን በላይ የሆኑ አርሶ አደሮችንና አርብቶ አደሮችን ህይወት ለማትረፍ የ 20 ሚሊዮን ዶላር እርዳታ እንደሚያስፈልገው ገልጿል።

➤ የወያኔ አገዛዝ ባለስልጣኖች ከደሃው ላይ መሬት ያለበቂ ክፍያ እየነጠቁ ለባለሀብቶች የሚሰጡበት ሁኔታ ከአለፈው ሕዝባዊ አመጽ ወዲህ ችግር እየገጠመው መምጣቱ እየተነገረ ነው። ከሶስት ዓመት በፊት በምስራቅ ሸዋ ሊባን ቼካና በሚባለው ወረዳ ዩሮፒያን ፉድ ኤንድ ካትል (European Food and Cattle) ለሚባለው የፈረንሳይ ኩባንያ ተሰጥቶ የነበረው 335 ሄክታር መሬት አርሶ አደሮቹ አሻፈረን በማለታቸው ሥራውን ሊጀምር ያልቻለ መሆኑ ታውቋል። 681 ሚሊዮን ብር የኢንቨስትመንት ካፒታልና 51 ሚሊዮን ብር የመንቀሳቀሻ ካፒታል ይዞ የኩባንያው ምግብና የወተትና ከወተት የሚገኙ ተዋጽኦዎችን ለማመረት አቅዶ የነበረው ይኸው የፈረንሳይ ኩባንያ ኮንትራቱን በፈረመ በሰላሳ ቀናት ውስጥ መሬቱ ይሰጣል ተብሎ የተነገረው ቢሆንም ላለፉት ሶስት ዓመታት ስራውን ሳይጀመር መቆየቱ ታውቋል። የአሮሚያ ኢንቨስትመንት ኮሚሽን የሚባለው ተቋም ለአርሶ አደሮቹ በካሬ ሜትር ሰላሳ አምስት ብር ብቻ ከፍሎ ለማስለቀቅ ቢሞክርም ክፍያው ጭፍን ብዝበዛ ነው በማለት በቁጥር 600 የሚሆኑት አርሶ አደሮች ውድቅ ስላደረጉት በአካባቢው ውጥረት ተፈጥሮ ይገኛል።

➤ በምዕራብ አፍሪካ በምትገኘው ሲየራ ሊዮን ሰኞ ዕለት በደረሰው ከባድ ጎርፍ እና የሜሬት መደርመስ አደጋ ከ300 ሰዎች በላይ መሞታቸው ተገለጸ። አደጋው የደረሰው ሰኞ ሌሊት ላይ ሲሆን ብዙዎቹ ተጎጂዎች ተኝተው እንደነበር ታውቋል። የሞቱት ሰዎች ቁጥር ከዚህ በላይ ሳይሆን አቀርም ተብሎ የተሰጠ ከመሆኑም በላይ እስካሁን ከ3000 ሰዎች በላይ ቤታቸውን ያጡ ሰዎች መታወቃቸው ተነግሯል። የአካል ጉዳት ከደረሰባቸው መካከል ብዙዎቹ በፍሪታውን ሆስፒታሎች ውስጥ ገብተው በመታከም ላይ ይገኛሉ።

➤ በሰሜን ማሊ በቲምቦክቱ ከተማ የታጠቁ ሰዎች የተመድ የሰላም አስከባሪ ኃይል ጦር ሰፈር ላይ ጥቃት ሰንዘረው ሰባት ሰዎች የገደሉ መሆናቸው ታውቋል። ከሞቱት መካከል አምስቱ የማሊ የጸጥታ ኃይል አባል መሆናቸውም ተነግሯል። ለጥቃቱ እስካሁን ኃላፊነቱን የወሰደ አካል ባይኖርም የእስልማውያን አክራሪዎች ወይም የቱዋረግ ኃይሎች ሳይሆኑ አይቀሩም ተብሏል። ፈረንሳይ

ከ10000 ወታደሮች በላይ በማለ ውስጥ ያስማራች ሲሆን በተመድ የሰላም አስከባሪ ስር በመሆኑ እየተንቀሳቀሱ ይገኛሉ።

➤ የዚምባብዌው ፕሬዚዳንት የሮበርት ሙጋቤ ባለቤት ግሬስ ሙጋቤ በደቡብ አፍሪካ አንዲት የሃያ አመት ሞዴል በሆቴል ውስጥ በመደብደባቸው በዛሬው ቀን ፍርድ ቤት የሚቀርቡ መሆናቸው ታውቋል። የሃያ አመቷ ሞዴል ገብሬላ ኤንጀለስ የሮበርት ወደ ሆቴል ሄዳ የሮበርት ሙጋቤን ልጅ በምትጎበኝበት ወቅት ግሬስ ሙጋቤ የደበደቧት መሆኑ ተናግራለች። ግሬስ ሙጋቤ ለጸጥታ ኃይሎች ሙሉ ትብብር ስላደረገ በቁጥጥር ስር እንዳልዋሉ የደቡብ አፍሪካ ባለስልጣኖች የተናገሩ ሲሆን ከተፈረደባቸው ሙሉ በዲፕሎማቲክ መከላከያ መብት በነጻ መለቀቅ መቻልና አለመቻላቸው አልታወቀም ተብሏል።

➤ የደቡብ ሱዳን የአማጽያን ቡድን የፓጋክን ከተማ ከመንግስት ኃይሎች አስለቅቆ መያዙን ገለጸ። የአማጽያን ኃይሉ ቃለ አቀባይ ከተማዋን አስለቅቀው የያዙት ባለፈው ሳምንት መጨረሻ ላይ መሆኑን ገልጾ ብዙዎቹ የመንግስት ወታደሮች ወደመጡበት ያፈገፈጉ መሆናቸውና ግማሾቹም ወሰን ጥሰው ወደ ኢትዮጵያ የገቡ መሆናቸውን ተናግሯል። የመንግስት ወታደሮች ቃለ አቀባይ ዜናውን ያላረጋገጠ ሲሆን ከፓጋክ 150 ኪሎ ሜትር ርቀት ላይ የምትገኘውን ጉዊልጎክ የተባለችውን ቦታ እጠናክሮ እየተካለለ መሆኑን ተናግሯል።

ነሐሴ 08 ቀን 2009 ዓ.ም

ርዕስ ዜና

- በባህር ዳር ከተማ ውጥረቱ ተባብሷል
- ጎንደርን ለ3 ቦታ ለመክፈል እቅድ እንዳለ የአገዛዙ ወዳጅ የሆኑ መገናኛ ብዙሀን አሰራጩ
- የመገር ሲሚንቶ ፋብሪካ በኤሌክትሪክ እጥረት ምክንያት ሊዘጋ ነው ተባለ

- በጎህ ጽዮን አካባቢ የደረሰው የመኪና አደጋ ለ26 ሰዎች ህይወት መጥፋት ምክንያት ሆነ
- እስራኤል በሊቢያ የጄኔራል ህፍታርን ጦር እየረዳች መሆኑ ታወቀ

ዝርዝር ዜናዎች

- በባህር ከተማ ውጥረቱ ጨምሯል። ባለፈው ሳምንት የተደረገውን የቤት ውስጥ አድማ ተከትሎ ወያኔ ባካሄደው የበቀል እርምጃ በርካታ ወጣቶችና ነጋዴዎች ተይዘው የታሰሩ ሲሆን አንዳንዶቹ ላይ ከፍተኛ ምርመራ እየተካሄደባቸው መሆኑም ታውቋል ምን ያህል እንደታሰሩ ለማወቅ ባይቻልም በሺ ሊቆጠሩ እንደሚችሉ ጉዳዩን በቅርብ የሚከታተሉ ዜጎች ይገልጻሉ። ከታሰሩት መካከል የትላልቅ የንግድ ተቋሞች ባለቤቶችም ያሉበት መሆኑ ታውቋል። ቅዳሜ ምሽት በከተማዋ በፈነዳ በምብ ሁለት ሰዎች የተጎዱ መሆናቸው ተነግሯል። በባህር ዳር ውጥረት እየቀጠለ ከሄደ ዳግማዊ አመጽ ሊቀጣጠል የሚችል መሆኑን ብዙዎች ይገምታሉ።

- በተያያዘ ዜና ሕዝብን በመከፋፈል የሥልጣን እርከኑን ለማደላደል ጥረት የሚያደርገው የወያኔ አገዛዝ በአማራው ዘንድ ክፍፍል ለመፍጠር ጎንደርን በሶስት ዞኖች እንደሚከፍል ቀኝ እጁ በሆነው በሪፖርተር ጋዜጣ አማካይነት ዜናውን እያሰራጨ መሆኑ ታውቋል። ባለፈው ዓመት የጎንደር ሕዝብ አንድነቱን ጠብቆ ያሳየውን ጀግንነት በየቦታው እየተካሄደ ያለውን ትጥቃዊ አመጽ ለማዳከም እንዲሁም የወልቃይትን የማንነት ጥያቄ ለማክሰም ሰሜን ጎንደር መሀል ጎንደርና ምዕራብ ጎንደር ብሎ በመክፈልና ለቅማንነትም የራሱ አስተዳደር በመስጠት ለማከፋፈል ሴራ እየተጠመጠመ ይገኛል። የጎንደር ሕዝብ በአንድነት የሚቆም ሕዝብ መሆኑን በተደጋጋሚ ያሳየው ጀግንነት የሚመስክርለት ሲሆን ይህንንም ሴራ በመቃወም እንደሚዋደቅ ብዙዎች በእርገጠኛነት ይናገራሉ።

➤ የሙገር የሲሚንቶ ፋብሪካ በኤሌክትሪክ መቆራረጥ ምክንያት በደረሰበት ኪሳራ ሊዘጋ መሆኑን የአገዛዙ ምንጮች ገለጹ። ፋብሪካው ካሉት ወፍጮዎች መካከል በአንዱ ብቻ ስለሚጠቀም በአመት ከአንድ ቢሊዮን ብር በላይ ኪሳራ እየደረሰበት ይገኛል ተብሏል። ከራሳችን አልፎ ኤሌክትሪክ ለጎረቤት አገሮች እንሸጣለን በማለት የሚደነፋው የወያኔ አገዛዝ ሕዝብን ለማታለል የሚያደርገው ቅስቀሳው ባዶ መሆኑን የሲሚንቶ ፋብሪካው ለመዘጋት መቃረቡ ያረጋግጣል በማለት ብዙዎች አስተያየት ይሰጣሉ።

➤ በሰሜን ሸዋ በጎሐጽዮን ከተማ አካባቢ አንድ አውቶቡስ ከመንገድ ወጥቶ ገደል ውስጥ በመግባቱ 26 ሰዎች መሞታቸውና ሌሎች መቁሰላቸው ተነግሯል። የአደጋው መንስኤ ምን እንደሆነ አይታወቅም። ባለፈው ዓመት ብቻ በመኪና አደጋ ከ4500 ሰዎች በላይ ህይወታቸውን ማጣታቸው የትራንስፖርት ባለስልጣኖች ይናገራሉ።

➤ ያለውን የቀውስ ሁኔታ በመጠቀም እስራኤል ከአረብ ሀገሮች ጋር ግንኙነት ማጠናከሯ የተጠቀሰ ሲሆን በተለይም በሊቢያ የጦር አበጋዙን ማርሻል ካሊፋ ህፍታን በመደገፍ የምታደርገውን እንቅስቃሴ ዋቢ አድርገው የጠቀሱ ክፍሎች ሱኒ የሆኑ የመካከለኛ ምስራቅ ሀገሮች ከእስራኤል ጋር በሰፊው በመተባበር ላይ ናቸው ብለዋል ። እስራኤል በሊቢያ ማርሻል ህፍታን በመደገፍ የጦር መሳሪያ ከማቅርቧ በላይ በአክራሪ ሀይሎች ላይ በሲርትና ሌሎችም ቦታዎች የአየር ድብደባ አካሂዳለች ተብሏል። ስለዚህ ጉዳይ መጻፍም ሆነ መተቸት በእስራኤል የታጋደ ቢሆንም ውስጠ አዋቂ ኃይሎች እስራኤል ከሳውዲ አረቢያ፣ ከኤሚሬትስ፣ ...ወዘተ ጋር በመተባበር ጸረ ኢራን እንቅስቃሴዎችን አጧጡፋለች ብለዋል። የእስራኤል የሞሳድ የስለላ መዋቅር ሀላፊዎች ከሳውዲ አቻዎቻቸው በጀርዳን ስብሰባ ያካሄዱ መሆናቸውም ተጋልጧል። ይህ በዚህ እንዳለ የሳውዲና የካታር ቀውስ ወደ አፍሪካ ቀንድ እየተዳረሰ በመሆኑ እስራኤል ከወያኔ፣ ሻዕቢያ፣ ዩጋንዳና ኬንያም ጥብቅ ግንኙነት ያላት በመሆኗ ጥቅሟን ለማስጠበቅ እንደምትችል ተዘግቧል ።